

Un mapa i un catàleg de bones pràctiques demostren el potencial del cooperativisme a la Catalunya Central

L'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central els ha presentat aquest dilluns a Berga | El Mapa de l'Economia Social i Solidària permet situar 184 cooperatives i societats laborals de la Catalunya Central | El Catàleg de Bones Pràctiques inclou la fitxa de 84 empreses de l'economia social i solidària de la Catalunya Central

Bernat Marquilles, Alba Rojas, Rosa Pujols i Laura Vilagrà, a la presentació d'avui a Berga | Sara Blázquez

L'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central ha presentat aquest dilluns el Catàleg de Bones Pràctiques (http://diesdagost.cat/wp-content/uploads/2017/10/Cataleg_BP_final.pdf) i el Mapa de l'Economia Social i Solidària de la Catalunya Central (<http://www.coopcatcentral.cat/mapa/>). Es tracta de dues eines a partir de les quals s'espera poder continuar en el treball de difusió i foment del model cooperativista en aquest territori. La presentació s'ha fet a Berga al Centre de Formació de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà. Han intervingut a la presentació Laura Vilagrà, delegada del Govern a la Catalunya Central; Alba Rojas, coordinadora de l'Ateneu Cooperatiu; Bernat Marquilles, soci de la cooperativa L'Arada i membre de l'equip que ha elaborat el Mapa i el Catàleg de Bones Pràctiques, i Rosa Pujols, coordinadora de direcció de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà.

A partir de la Diagnosi de les Empreses de l'Economia Social i Solidària (<http://diesdagost.cat/wp-content/uploads/2017/06/Diagnosi-SCCLiSL-2017-v3.pdf>) de la Catalunya Central, que ja es va presentar el 23 de juny (<http://www.elsetembre.cat/noticia/198/56/dels/treballadors/cooperatives/catalunya/central/son/dones>) passat a Santa Maria d'Oló, s'han elaborat aquests dos nous recursos, el Catàleg de Bones Pràctiques i el Mapa de l'Economia Social i Solidària. Es tracta de dues eines, consultables a la web de l'Ateneu, que es complementen entre sí i persegueixen el foment de l'economia social i solidària a les comarques centrals intentant satisfer diversos objectius. El primer d'ells, donar visibilitat a les cooperatives i societats laborals, però també que sigui una eina per a consumidors que aposten per iniciatives de consum responsable o social o per conèixer iniciatives amb bones pràctiques -especialment en el cas del catàleg- per incorporar-les en la pròpia empresa, o bé, de cara a emprenedors, per a prendre idees i conèixer projectes per al seu projecte. També, segons ha explicat Bernat Marquilles, contribuir al desenvolupament territorial, «mostrant empreses de tots els sectors que tenen la seu i l'activitat en aquest àmbit», o fomentar la interrelació i intercooperació entre cooperatives i societats laborals del mateix territori, «a partir del reconeixement i de la coneixença de les pràctiques empresarials».

En el cas del Mapa, s'hi han incorporat 184 cooperatives i societats laborals (tant SAL com SLL), menys de les que van sortir a la diagnosi, ja que no tothom ha donat el consentiment a aparèixer-hi. Cada empresa té el seu punt en el mapa, el qual desplega una fitxa on s'explica de manera succinta l'activitat de l'empresa i se'n facilita el contacte: tant telèfon com pàgina web, adreça electrònica i xarxes socials.

Paral·lelament, el catàleg de bones pràctiques inclou 84 exemples de cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció i associacions amb activitat econòmica de la regió. Les enquestes s'han realitzat atenent a una selecció prèvia realitzada durant la fase de diagnosi.

La detecció de bones pràctiques s'ha realitzat a partir d'un model d'enquesta que s'ha fet de manera presencial en alguns casos, o bé s'ha fet arribar per correu electrònic i ha estat resposta per les mateixes empreses. En alguns casos molt concrets, s'ha dut a terme per via telefònica.

La recerca de les bones pràctiques s'ha valorat a partir de la consideració de set categories diferents: innovació en l'activitat; impacte social, cultural i mediambiental; desenvolupament territorial; col·laboració i intercooperació; internacionalització; gestió i organització interna, i la transformació en cooperativa.

Bernat Marquilles, durant la presentació del Mapa i del Catàleg Foto: Sara Blázquez

Per la tipologia de les cooperatives en aquest territori, una de les bones pràctiques que més s'ha detectat és l'existència de forquilles salarials baixes o, en alguns casos inexistents, i la creació d'espais de decisió per als treballadors més enllà dels propis espais de presa de decisions dels socis.

En el cas de les cooperatives de creació més recent, és molt remarcable la presència de bones pràctiques en àmbits com ara l'impacte social o mediambiental -sigui com a finalitat de la cooperativa, sigui com a part de les pràctiques-. Això no vol dir que cooperatives amb més antiguitat no en tinguin o no persegueixin aquesta finalitat.

També és de destacar el fet que moltes cooperatives, sobretot en àmbits urbans, tinguin una interrelació més estreta o hagin desenvolupat espais de promoció conjunta o d'intercooperació.

Pel que fa a la internacionalització, i a causa de l'activitat de moltes cooperatives -agràries o de construcció-, la gran majoria de les empreses tenen activitat en el si de l'àmbit, o en l'àmbit català. Tot i així, destaquen algunes cooperatives d'àmbit cultural o d'àmbits molt específics, que tenen un grau d'internacionalització molt alt, moltes vegades lligat també a una especialització basada en una gran voluntat d'innovació.

Finalment, s'ha valorat com un aspecte positiu la transformació d'empreses en cooperatives, o bé d'agrupacions de treballadors d'empreses en fallida que en el seu moment van fundar una

cooperativa. És el cas d'algunes de les cooperatives amb més antiguitat, la qual cosa demostra la resiliència del model cooperatiu.

Tant Alba Rojas com Bernat Marquilles, en la seva intervenció a la presentació, han remarcat que es tracta d'«eines vives» i que, com el treball del mateix Ateneu, és una «feina en procés». La idea és anar-les complementant a mesura que, a través de l'acció del mateix Ateneu, es vagi reforçant el sector cooperatiu de la Catalunya Central. Així mateix, l'any vinent es completarà el Mapa amb altres tipus d'empreses que també poden englobar-se dintre l'economia social i solidària, com poden ser les empreses d'inserció laboral o associacions amb activitat econòmica. Actualment al Mapa hi ha bàsicament cooperatives i societats laborals.

Segon ha explicat Alba Rojas, l'elaboració d'aquests recursos, com la tasca duta a terme des de l'Ateneu durant aquests deu primers mesos de vida, ha permès detectar també algunes demandes que la societat fa al sector cooperatiu. Un model, el cooperatiu, que Rojas ha definit com a «realitat creixent» i que ja abarca diferents sectors productius. En alguns àmbits, com el de l'habitatge i les noves formes de convivència, és on s'han detectat algunes demandes al sector cooperatiu i ja estan naixent iniciatives en aquest sentit. També en sectors com el dels artesans o els artistes.

Laura Vilagrà, a l'esquerra, durant la seva intervenció a la presentació d'avui a Berga Foto: Sara Blázquez

Laura Vilagrà, per la seva part, ha refermat el compromís del Govern de la Generalitat amb l'economia social i solidària, i més concretament amb els Ateneus Cooperatius. N'ha destacat la tasca de creació d'empreses i d'ocupació estable i de qualitat, però també la de cohesió territorial en

l'àmbit de les comarques centrals o l'esforç per treballar conjuntament per part del sector cooperatiu del territori.

Després de la presentació del Mapa i el Catàleg de Bones Pràctiques, s'ha fet la tercera Taula Territorial de l'Ateneu Cooperatiu, que aplega administracions i empreses que col·laboren i donen suport a aquesta iniciativa impulsada des del programa Aracoop del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat. En la taula territorial d'avui s'ha presentat el projecte de Municipis Cooperatius impulsat des de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya. Acte seguit s'han fet diversos grups de treball sobre «Emprenedoria i sectors potencials al territori», «Acompanyament a iniciatives inexistents» i «Visibilització del sector, i treball en xarxa». L'objectiu de l'Ateneu, en el seu segon any, és ampliar i obrir la Taula Territorial a altres agents econòmics i socials de la Catalunya Central.